

בית נאמן

מוצ"ש פרשת וישלח, כ' בכסלו תשפ"א

נושאי השיעור:

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז שליט"א

ניתן לשמוע
בשידור ישיר את
שיעורו של מרן שליט"א
בנרוץ קול ברמה.
או בקול נאמן:
079-9-367-367
או בלק בית נאמן:
079-9270505

בעקבות המצב, השיעור
מועבר בשידור חי בלבד.

בשעה 20:00

א. מניין שעושים בר-מצוה בגיל שלוש עשרה? ב. חנוכה - חיזוק האמונה בביאת המשיח. ג. החשמונאים היו צריכים להחזיר המלוכה לשבט יהודה. ד. חג הגאולה של חב"ד. ה. ספר התניא. ו. ה' ברא את עולמו יש מאין ומחיה הכל בכל רגע. ז. לא יתכן לזלזל במעשה ולעסוק רק בכוונה. ח. החסידים והמתנגדים. ט. רבי חיים מאדאר זצ"ל. י. ניסים ונפלאות אינם רק נחלת העבר. יא. מקור מדרשי פליאה. יב. זהירות משריפה בנרות חנוכה. יג. זמן ההדלקה. יד. תפלת ערבית ושיעורים בלילי חנוכה. טו. הדלקה אחר כל הברכות, אמירת "הנרות הללו" אחר גר אחד. טז. רמז לנוהגים להדליק נרות בבית הכנסת גם בבוקר. יז. לתת לקטנים להדליק נרות.

בחנוכה זה חיזוק האמונה שלנו שיבוא משיח

ג. פרשת וישב שהתחלנו לקרוא אותה השבת במנחה יש בה רמזים גם על חנוכה. כתוב שם "אנכי אשלח גדי עזים מן הצאן, ותאמר אם תתן ערבון עד שלחך" (בראשית ל"ח). הרב עובדיה ע"ה אומר שחג חנוכה יש בו חיזוק האמונה שלנו שיבוא משיח. כי בזמן החשמונאים היה יאוש גמור בישראל, למה? כי היו חסידים שלא נלחמים בשבת, והיוונים ימח שמם היו קוראים להם תצאו מן המערה, והם אומרים לא, אנחנו לא נצא, הם אומרים להם תצאו מן המערה, תאכלו אתנו, תעבדו אתנו. והם אומרים להם שבת היום, אסור לצאת. שרפו עליהם את המערה, ונשרפו שם למעלה מאלף איש ואשה. ככה מובא במגילת אנטיוכוס שמופיעה בספר בית עובד (דף קס"ו ע"א). מי האמין אז שמישהו יכול להלחם בהם? הרי הם מחללי שבת ואנחנו מה נוכל לעשות, עד שבאו בני חשמונאי, ואמרו התורה אמרה: "ובנית מצור על העיר אשר היא עושה אתך מלחמה עד רדתה" (דברים כ"ב), עד רדתה ואפילו בשבת. ומי אמר את הרמז הזה בגמרא? שמאי (שבת דף י"ט ע"א). עד רדתה אפילו בשבת, התורה לא אמרה מלחמה עד שבת או עד החגים, לא ככה, אלא עד רדתה. בימי החשמונאים היה הדבר.

"מה הערבון אשר אתן לך?"

ד. הפסוק אומר "אנכי אשלח גדי עזים מן הצאן", כנסת ישראל שואלת: מה יהיה בסוף הגלות הארוכה הזאת? אין לנו מנוחה לא יום ולא לילה, מתי אנחנו נזכה? היה מעשה לפני מלחמת השחרור שהרב גורן היה רב צבאי, ושמעו שהמופתי רוצה להכנס בליל שבת עם הטנקים שלו להחריב את ירושלים וכל תושביה. אז הוא אמר לחיילים שכולם יבואו בליל שבת (או אפילו לפני כן) ויתחילו לעשות שוחות ופירות באדמה. היו ביניהם אנשים חרדים ודתיים, אמרו לו: לא, בשבת לא נעשה את זה. אמר להם: אני אלך לרבנים שלכם, והם יצריאו משפט שמותר לכם לעשות את זה. הלך לרבנים והוכיח להם שזו סכנת נפשות, זה פיקוח נפש. אמרו לו: למה לא הודעת להם לפני כן? אמר: לא ידענו, רק היום קבלנו את השמועה הזאת. אתם רוצים חס וחלילה לקונן אחרי שבת על כל אלה שפולגו? אמרו לו: טוב, אתה צודק. אבל אל תגיד להם בשמנו, אלא תאמר להם בסתם, הרבנים שלכם החרדים התירו לעשות את זה... אמר להם וקבלו את זה, למעלה מאלפיים בחורים (אולי אלפיים וחמש מאות) באו בליל שבת וחפרו וחפרו ורכסו את הכל. למחרת בבוקר הגיע המופתי עם הטנקים שלו, בום, נפלו כולם שאולה, "וירדו חיים שאולה" (במדבר ט"ז). התפלאו, איך היהודים עשו את זה?! לאחר מעשה אמרו לו: אתה צודק, את זה ראיתי בספר שהוא כתב (קראתי אותו פעם בטיסה לאמריקה מהבוקר עד הערב, גמרתיו אותו, זה מה שאני זוכר ממנו). לפעמים אדם לא צריך להחמיר "חומרא דאתי לידאי קולא" (פסחים דף מ"ח ע"ב ועוד). היה אומר רבי חיים מברסק, אומרים עלי שאני מקל בתענית? אדרבה, אני מחמיר בפיקוח נפש... יש כאן פיקוח נפש, מה אתם משתגעים? ככה צריך לעשות. ובימי החשמונאים הייתה בעיה כזאת, היו חסידים גדולים שלא רצו להלחם בשבת. וככה היה יותר מאוחר בימי הערבים, מומחד רצה להילחם ביהודים, והיה יהודי אחד שאמר להם: בואו נפתיע אותם בליל שבת, והם לא יחשבו שאנחנו באים להילחם, אמרו לו: אסור. התורה אמרה "לא תעשה כל מלאכה" (שמות כ"י). ומה היה הסוף? בא והרג את כולם. לכן התורה מדריכה אותנו. וזה נורא ואיום כשאין רב שיועד לפסוק מה מותר ומה אסור. זה חורבן. "ופתיים עברו ונעשו" (משלי כ"ב ב).

ג. אם יש לנו טראפס - באים אנשים נגד טראפס, אם יש לנו מלחמות - באים יהודים ונלחמים אחד בשני. חסרי דעת, מה לעשות?! וכי לחינם אמר ירמיהו הנביא (ה"כ"א) "עם סכל ואין לב"? אין להם לב, אף אחד אין לו הרגשה על חבירו. כל אחד אומר "אני אמלוך", "אני אמלוך", "אני אמלוך". כמו שאמרו בגמרא (מ"ק דף כ"ג ע"א) שבזמן יהויקים מלך יהודה קראו לו את מגילת

גיל בר-מצוה מן התורה מניין?

א. חזק וברוך וישר כח (לר' כפיר פרוטו ואחיו יהונתן). היום קראנו פרשת וישלח, ויש שם רמז לבר מצוה בגיל שלוש עשרה. מה הרמז? כתב אותו רש"י בנזיר (כ"ט ע"ב ד"ה ור' יוסי), לומדים גיל בר מצוה מהפסוק: "ויקחו שני בני יעקב שמעון ולוי אחי דינה איש חרבו" (בראשית ל"ד כ"ה), ולוי הקטן היה בגיל שלוש עשרה, שמע מינה שמגיל כזה נקרא האדם איש. ואיך אפשר להוכיח את זה? כי לאה ילדה במשך כמה שנים ששה בנים ובת, ובאמצע הייתה הפסקה שנולדו שני בנים בלילה, ושני בנים לזלפה. ואבן עזרא (בראשית ל"ג כ"ג) כותב שהשבתים כנראה נולדו לשבעה חודשים, לפי זה יש לך ראובן שמעון ולוי כל אחד שבעה חודשים, ובין ילד לילד יש הפסקה, זה בערך שנתיים פחות מעט. וכמה שנים עבד יעקב אצל לבן? שבע שנים לפני שלקח לאה ורחל, ואחר כך עוד שבע שנים "ארבע עשרה שנה בשתי בנותיך" ואח"כ "ושש שנים בצאנך" [יחדי עשרים שנה]. אם כן תוריד מהעשרים, שבע שנים [שעוד לא נשא את לאה ורחל], נשארו שלוש עשרה, ומשלוש עשרה תוריד שנתיים עד שנולדו ראובן שמעון ולוי. זאת אומרת משנולד לוי עד שגמר יעקב את העבודה שלו נשארו אחת עשרה שנה. ואחר כך שנתיים בדרך, הגמרא (מגילה דף י"ז ע"א) אומרת, סוכות בית וסוכות - קיץ וחורף וקיץ, ועוד ששה חודשים בשכם, אם כן זה שלוש עשרה שנה, והפסוק קורא להם איש. ויש מקור אחר שכתב הרא"ש (שו"ת הרא"ש כ"ל ט"ז אות א'), שגיל שלוש עשרה זה נמסר בקבלה מדורי דורות, וזה בכלל מה שאמרו (סוכה דף ע"ג ע"ב) "שיעורין הלכה למשה מסיני".

דברי התורה אמת בזמנם ולעולמי עולמים

ב. אבל הפלא הגדול הוא שרק בימינו נוכחו לדעת שגיל שלוש עשרה זה גיל מיוחד. גיל שקובע את שלמות השכל של הנער. סיפר לי הרב שמעון חי אלון, שיהיה בריא, שחוקר אחד בדק ומצא שכל החלקים הקטנים של המוח לא מתלכדים ולא מתחברים עד גיל שלוש עשרה. בגיל שלוש עשרה המוח נעשה שלם. ולבנות בגיל שתיים עשרה. איך ידעו חכמים את זה? אני לא יודע. אומרים "זה בזו וזו בזה", "זה - זה הבן (אומרים עליו זה), ב'זו - זו' שלוש עשרה בגימטריא. ו'זו - זה, הבת, ב'זה - בגיל שתיים עשרה נעשתה גדולה (כמוני זה), צריכה לצום בתעניות ולהפריש חלה בברכה וכדו'. ולא זו בלבד, אלא שהחוק היה כאן (ואולי בכמה מדינות) מסייע לזה (וכי אנחנו צריכים סיוע מהחוק? אבל רואים שגם אומות העולם אמרו דבר שהוא בדיוק דברי התורה). מתי מקבלים קצבת זקנה? עד לפני כמה שנים לגבר בגיל ששים וחמש, ולאשה בגיל ששים. ששים וחמש זה שלוש עשרה כפול חמש, וששים זה שתיים עשרה כפול חמש. זאת אומרת שאומות העולם מצאו אחרי כמה חקירות, שכשאדם מגיע לבגרות שלו תכפיל את זה בחמש מגיע זמן הזקנה שלו. ככה כיוונו לדברי תורה. בן אדם צריך לדעת כשישמע דבר מן התורה לא לזלזל בו ויאמר "זה אמרו חכמים עתיקים לפני אלפיים שנה", לא. דברי התורה אמת בזמנם ולעולמי עולמים, "ודבריו חיים וקיימים ונאמנים ונחמדים לעד ולעולמי עולמים".

1. ופעם שלח האדמו"ר מליובאוויטש מכתב ברכה לאבא על הבר מצוה של אחי הקטן רבי רחמים שיהיה בריא, (זה היה בשנת תשכ"ב), וכתב לו מכתב סטנדרט, כנראה שלח ממותו לכמה חסידים, שהיה להם בר מצוה, ושם גם הביא את זה. והאדמו"ר הוסיף משהו: בגיל 'איש' עשו מלחמה, ללמדנו שהעיקר מסירות נפש.

לרפואת מור אבינו הגה"צ רבי דן מרדכי הכהן בן מְבִירְפָא ה"ו ה' ישלח לו רפואה שלמה בקרוב בתושח"ו אמן

חנוכה עיצוב

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
16:21	17:16	17:54
16:17	17:17	17:50
16:14	17:15	17:48
16:19	17:18	17:52

אחי, את קטלוח האתונות כבר קיבלת?

חייג <<< 08-6727523

ועיין מגילת דף ט"ז ע"א), "תן אשר לאלקים לאלקים, ואשר לקיסר לקיסר". הקיסר לא טוב, אבל האלקים עושה אתנו טובות. נעריך את זה ונודה לו. אם היו החשמונאים בימינו, והיו עושים נס חנוכה עשרות שנים, ואחר כך היו הרוגים את כל חכמי ישראל, היו באים "נטורי קרתא" שיהיו בריאים ואומרים אסור להזכיר את הנס הזה של החשמונאים, הם רשעים, תראה מה שעשו. אבל לא, חכמי ישראל אז היו יותר מתונים, יותר דעתנים, אמרו נכון שהם הלכו אחרי הצדוקים⁶, [אבל צריך להודות על הנסים]. אנחנו צריכים מלך המשיח מבית דוד שהוא לא יזוז מדברי התורה, "ולבלתי סור מן המצוה ימין ושמאל" (דברים י"ז, כ). זה רמז בפרשת וישב, ויש עוד כמה רמזים אחרים, פעם אחרת נגיד אותם.

חג הגאולה של חב"ד

ת. היום י"ט בכסלו חג הגאולה של חב"ד. מה זה חג הגאולה? יש בו כל מיני סיפורים. פעם ראשונה שהרב ניסן פינסון ע"ה הביא לאבא ספר תניא קטן (פורמט כיס) זה היה בחודש אדר תש"ך (לפני ששים ואחת שנה), ואני רואה שם שכתוב בסוף הספר: "גוט יום טוב, לשנה טובה בלימוד החסידות ובדרכי החסידות תכתבו ותחתמו". מה זה גוט יום טוב? לא ידעתי מה זה 'גוט'. גוט פירושה טוב (כמו גוט שאבעס). אחר כך: "לשנה טובה", שנה טובה בכסלו? מה זה? ואחר כך "בלימוד החסידות ובדרכי החסידות תכתבו ותחתמו". אחר כך ראיתי כתוב שבאו "מתנגדים" לגאון החפץ חיים ע"ה, ואמרו לו: תראה מה שעושים החסידים האלה, במשנה כתוב "ארבעה ראשי שנים הם" (רי"ה דף ב' ע"א), והם מוסיפים עוד יום ראש השנה לחסידות, מה הטירוף הזה? אז הוא אמר להם: הם מוסיפים ואנחנו גורעים, וכי אנחנו עושים את כל הארבעה ראשי שנים שבמשנה?! אנחנו לא עושים, אז תן להם שיעשו את זה... אז הרב פינסון הביא לנו את ספר התניא ולמדתי אותו שלש פעמים.

ספר התניא

ט. והוא נדפס ברבבות עותקים. ולא רק ברבבות, במאתים אלף עותקים. אי אפשר להאמין. אין פינה בעולם, - עיר נידחת, פינה קטנה - שלא הדפיסו בה ספר התניא. וגם בגרדא דפיסו אותו באותיות של גרדא⁷. ויש בסופו כמה הגהות של האדמו"ר האחרון ע"ה, אבל נשאר מלים שלא תקנו אותם. אני למדתי ומצאתי למשל באגרת הקודש (דף קל"ד ע"א, אין לי שום בעיה לציין לעמודים, משום שכל הדפוסים אותו דבר) אומר: "אהובי אחי ורעי מאהבה מסותרת ותוכחת מגולה, לכו נא ונוכחה, זכרו ימות עולם כינו שנות דור ודור, ההיתה כזאת ימימות עולם⁸, ואיה איפה מצאתם מנהג זה באחד מכל ספרי ישראל הראשונים והאחרונים להיות מנהג ותיקון לשאול בעצה גשמיות כדת מה לעשות בעניני העולם הגשמי". היום כולם יודעים את זה, מי שיש לו איזו בעיה, איזה עסק, איזו סחורה, או שיש לו משהו חולה ב"מ הולך לרב שיברך אותו או לתת לו עצה. אבל בימי בעל התניא כנראה הדבר היה חדש, אמר אין דבר כזה בעולם, לא היה מנהג כזה לשאול מה לעשות. אל תשאלו⁹. אבל מה שאומר כאן להיות "מנהג ותיקון" זה לא ותיקון - אלא

6. ופעם היה חשמונאי כהן שצריך לנסך על גבי המזבח, אבל הוא לא מאמין בניסוך המים, כי לא כתוב בתורה [מפורש] ניסוך המים בחג הסוכות. אז הוא ניסך על גבי רגליו, "ורגמוהו כל העם באתרוגיהם" (סוכה דף מ"ח ע"ב), היו שם אלפים ורבות, כל אחד לקח את האתרוג שלו, ששת אלפים איש רגמו אותו באתרוגיהם. אבל הוא כבר ידע מזה, והוא הכין אלפי שכירי חרב רומאים שיתפללו על העם, ככה מעידים ההיסטוריונים, וככה ראיתי גם באנציקלופדיה הלפרין. שנהרגו שם בעזרה של בית המקדש אלפיים יהודים בטפשותו של המלך הזה, אל תשתמש בכהונה נמצא כהן אחר. מה אתה עושה? אבל ככה הוא עשה, ואחר כך עלה פומפיוס שהחריב את ארץ ישראל כולה בגלל הטיפש הזה. אבל המשנה לא אומרת את זה, רק "מעשה וניסך אחד על גבי רגליו ורגמוהו כל העם באתרוגיהם", מי זה האחד? לא ידוע. כדי שלא לפגוע בכבודם של החשמונאים המסכנים האלה. אבל לדעת שהם לא היו מאה אחוז. ולכן היה מה שהיה.

7. ככה רבי ניסן עשה למנוחת אביו ואמו שהיו בסיביר בעוונות, הדפיס בגרדא ספר התניא.

8. זה פסוק: "היתה זאת בימיכם ואם בימי אבותיכם" (ויאל א"ב), והרב בעל התניא כתב "ההיתה כזאת ימימות עולם".

9. היו פעם מגזימים. פעם העירו את הרב כן ציון אבא שאול ע"ה באמצע הלילה בשלוש הליו, הרב נטלת ידיים? אמר לו: מה אתה רוצה? אמר לו: מחיר לי שיהיה ברית לנכד, איזה צבע של סוודר אני אביא

לגאולה? אמר לה כביכול הקב"ה: "אנכי אשלח גדי עזים מן הצאן" - "גדי עזים" זה משיח בן דוד, יהיה כמו גדי קטן כזה. והוא "מן הצאן" - לא אביא לכם את טראמפ... לא ככה, אלא משלכם יהיה. "ותאמר, אם תתן ערבון עד שלחך" - תן לנו ערבון בינתיים, 'וה' אומר: "מה הערבון אשר אתן לך?" "ותאמר חותמך ופתילך ומטך אשר בידך", "חותמך" - זה חותם של כהן גדול, שבו מצאו את הפך חתום בחותם של כהן גדול. "ופתילך" - זה הפתיל של החנוכה, "ומטך אשר בידך" - זה הנר. "ויתן לה". והרב עובדיה אומר בשם המפרשים: משיח ראשי תיבות מדליקים שמונת ימי חנוכה.

בטלה מגילת תענית חוץ מחנוכה ופורים

ה. כל החגים שנזכרו במגילת תענית לא נשאר מהם כלום, שום דבר. היה כל שבוע שבועים חגים, היום הזה "איתוקם תמידא", היום הזה ניצחנו את הצדוקים, היום הזה התווכחנו וכו', לא נשאר מהם שריד, רק קוראים אותם באיזו מגילת תענית קטנה כזאת (יש בה כמה נוסחאות). אבל חנוכה ופורים לא בטלו (רי"ה דף י"ט ע"ב). פורים בא להראות שלמרות שהיינו בגלות ולא היה בית המקדש נעשו נסים ונפלאות גדולים, וחנוכה גם כן אף אחד לא האמין, אני קראתי בספרי ההסטוריה מילדות (תמיד רוצה לדעת מה שהיה פעם), וכתוב שם שאז עם ישראל עמד בשאלה "להיות או לחדול", או להיות או להתבטל מהעולם (כמו שבטלו כמה מדינות בזמנם). ונסי נסים נעשו, חמשה בנים של מתתיה נצחו את המלחמה.

"ולא יעדי עביד שולטן מדבית יהודה" למה דוקא זה נאמר בארמית?

ו. אבל הם עשו טעות. מה הטעות? הם היו צריכים להחזיר את הכתר לשבט יהודה. הרמב"ן (בראשית מ"ט י) אומר שזה מה שגרם שכל החשמונאים הם זרעם נכרתו מן העולם ולא נשאר מהם אף אחד. ככה מובא בבבא בתרא (דף ג' ע"ב), מי שאומר אני מזרע חשמונאי אל תאמניו, לו כי האחרונה שבהם הייתה אשתו של הורדוס הרשע, והיא הייתה מזרע החשמונאים, הורדוס הרג אותה והרג את הבנים שלה, ולא נשאר כלום. למה? הרמב"ן אומר מכיון שהם גזלו את המלוכה משבט יהודה. אבל לכאורה למה אתה מחפש עוון כזה? יש הרבה עוונות לחשמונאים. חלק מהם היו הולכים אחרי הצדוקים והרגו חכמי ישראל (ככה אומרת הגמרא בקידושין דף ס"ו ע"א), ואתה מחפש עוון שתפסו את הממשלה? הם טוענים: אנחנו טרחנו במלחמה מגיע לנו משהו. אבל הרמב"ן יודע מה שהוא כותב⁵, כי לכאורה קשה, למה נכחדו לגמרי? למה לא נשאר להם זכר? ישאר לנו משהו שאימרו אני מזרע החשמונאים, (כמו שיש היום הרבה אנשים שאומרים שהם מזרע דוד המלך), למה נכחדו? בגלל שתפסו את השלטון שלא כדין. ביום כיפור היה

הכהן גדול נכנס לבית קודש הקדשים, והיה מתפלל כמה תפילות (וימד דף ג' ע"ב). אם שנה זו שחוננה - תהי גשומה, ואל תיכנס לפניך תפילת עוברי דרכים בשעה שהעולם צריך לגשמים, ואחר כך היה אומר "ולא יעדי עביד שולטן מדבית יהודה". הכל בעברית ואחר כך מדברים באידיש... למה תגידו בארמית? תמשיך: "לא יסור שבט מיהודה" (התרגום של הפסוק "לא יסור שבט מיהודה" - "לא יעדי עביד שולטן מדבית יהודה"), אלא באותו זמן היו החשמונאים שולטים, וכשאתה אומר את זה במפורש, הם היו אומרים: אה, אתם רוצים שאנחנו נרד? לא נרד. לכן אמרו את זה בארמית, מי שמבין מבין ומי שלא מבין לא מבין.

בכל מצב צריך להודות על הנסים

ז. החשמונאים מסכנים עברו מהעולם, אבל השמחה של חנוכה נשארה. יש משפט אצל הרומאים (לפעמים גויים אומרים דברים נכונים, "חכמה בגויים תאמין"). איכה רבה פ"ב פיסקא י"ג,

איכה שכתב אותה ירמיה הנביא, והוא שומע "איכה ישבה בדד", אמר מה אכפת לי, אני מלך. "בכה תבכה בלילה", אמר אני מלך. אחר כך: "היו צריה לראש אויביה שלי", "צריה לראש" - כלומר אני לא מלך, הצרים נעשו ראשים. שאל מי אמר את זה? אמרו לו "כי ה' הונה", לקח את פרק א' של המגילה ומחק כל שמות הוי"ה! כזה רוע, לכו רשע. הקב"ה הכתיב את המגילה לירמיהו הנביא, ככה אתה עושה? ואחר כך היה לו עונש נורא ואיום, הגולגולת שלו הייתה מתגלגלת ממקום למקום (סנהדרין דף פ"ב ע"א), "קבורת חמור יקבר" (ירמיה כ"ב ט"ו). אז אדם ילמד שלא עושים דברים כאלה.

4. "עד שלחך", שלחך גימטריא משיח.

5. פעם הייתה לי קושיא עלי, שנראה אולי הרמב"ן לא יודע ההסטוריה. אבל הראשונים ידעו את הכל, אנחנו חושבים שהם לא יודעים. הם קראו כל ספרי יוסיפון וספרי המלחמות, והרמב"ן ידע כל מיני שפות.

בית ההוראה כסא רחמים
ממונות ילדים
פגיון 24 שעות ביממה!
24 שעות ביממה!
בית ההוראה
בנישאות מן רה"י
רבנו מאיר מאוזן שלישי"א
02-5353-383
www.yhr.org.il

הייתה מפסיקה קצת - הים היה חוזר לאיתנו, כי הטבע שלו לא לעמוד שם, אלא להמשיך הלאה. לכן כל הלילה רוח קדים עזה, ואותו דבר בבריאה כולה. הכל אפס. היום המדענים אומרים שאם היינו לוקחים את כל מגדל אייפל (טור אייפל) בצרפת גובה שלוש מאות מטר והיינו מורידים את הנקוביות שבו, היה כל גודלו כמו קופסת גפרורים, כי בסך הכל הוא אפס. כלום. כל העולם הזה אפס. וזה רעיון שאמר אותו גם הרמב"ם במורה נבוכים (בחלק א' סוף פרק ט"ו. ככה רשום אצלי).

לא יתכן לזלזל במעשה ולעסוק רק בכוונה

ג. והנה בזכות הדברים האלה יש אלפים ורבות בעולם שהם חב"דניקים. המלחמות בין המתנגדים לחב"דניקים סתם היו. בזמנו הגאון מוילנא היה רואה שהיו חסידים שלא מתפללים בזמן, שמפסיקים באמצע התפילה ורוקדים, והיו גם כאלה שאמרו שהעיקר הוא הכוונה. כוונה וכוונה. תלמידו של הגר"א רבי חיים מוולאז'ין יש לו ספר נפש החיים, ואמר שם (שער ד' פרק א') ראיתי ערים שאין בהן ש"ס אחד שלם! כל הזמן לומדים רק חסידות וקבלה וזה הכל. והוא אמר (שם פרק ד' שאחר שער ג'): אביא לכם דוגמא, בזמן שבית המקדש קיים, בליל פסח אם יבוא אחד וילמד את שער הכוונות, או פרי עץ חיים, או עץ חיים, או כוונות הרש"ש וכל הדברים האלה, יקרא ויקרא ולא

"מנהג ותיקין", ו"לשאל בעצה גשמיות" זה לא גשמיות, זה גשמיות. אלא שהמעתיק את האגרת הזאת לא שם לב שהיו"ד שלו הייתה ארוכה. ולא ראיתי מי שתיקן את זה. (רק מקרוב ראיתי באיזו חוברת, נדמה לי 'עץ חיים' מאמריקה שהעירו שמלת 'ותיקון' צריכה להיות ותיקון)¹⁰. ויש עוד כמה דברים כאלה.

"לעולם ה' דברך נצב בשמים"

י. יש גם רעיון למשל שמביא בעל התניא על הפסוק: "לעולם ה' דברך נצב בשמים" (תהלים קי"ט פ"ט) בשם הבעל שם טוב, מה זה "דברך נצב בשמים"? אומר, הדיבור שאמרת "יהי רקיע בתוך המים" (בראשית א' ו') נמצא בתוך השמים. ולולי הדיבור שלך שנמצא שם, הכל היה נחרב. הדיבור של ה' בששת ימי בראשית נכנס בתוך הטבע, בתוך השמים, בתוך הארץ. בתוך הדשאים וכו' (ספר התניא דף ע"ו ע"ב). וגילה חכם אחד שהיה בקי מאד, רבי שמאי גינזבורג, שהפירוש הזה הוא לא חדש, אלא הוא כתוב במדרש תהלים (קייט אות י"ז), והעתיק את לשונו (אמרי שמאי בראשית עמ' ח').

ה' ברא את עולמו יש מאין ומחיה הכל בכל רגע

יא. ואחר כך בעשר יחוד האמונה (פרק ב' דף ע"ז ע"א) כותב: "והנה מכאן תשובת המינים וגילוי שורש טעותם, הכופרים בהשגחה פרטית ובאותות ומופתי התורה, שטועים בדמיונם הכוזב שמדמין מעשה ה' עושה שמים וארץ למעשה אנוש ותחבולותיו", אחר כך הוא אומר שהם חושבים: כמו שאדם שעשה בית, אחרי שבנה את הבית הוא צריך לעבוד עליו? לא. הבית יכול להישאר עוד מאה ומאתים שנה והבנאי הלך. הלך לעולמו או לעיר אחרת. אז גם הקב"ה להבדיל אלף אלפי הבדלות אחרי שברא את העולם הוא לא משגיח עליו כל הזמן. והרב מראה שזו טעות גמורה, למה? כי הבונה הוא לא בנה יש מאין, אלא יש מיש, היו לו אבנים, היו לו עצים, היה לו טיט, היה לו כל חומר והוא בנה. וכי הוא ברא את הדברים האלה? אבל ה' ברא את הכל יש מאין, וכל רגע שהוא מפסיק את השגחתו מהדבר, הוא נמס והולך. "ואתה מחיה את כולם" (נחמיה ט' ו') - כל רגע אתה מחיה.

"ואילו היינו מעלים על לב הסתלקות השגחתו והנהגתו רגע אחד היה נפסד העולם כולו"

יב. ואני מצאתי את הרעיון הזה כתוב בספר הכוזרי של רבי יהודה הלוי (מאמר ג' סימן י"א) בשתי מלים. הנה הלשון שלו: "מפני שאין ענין הבריאה דומה לענין המלאכה, כי האומן כשהוא עושה ריחים וילך לו, יעשו הריחים מה שבעבורו נעשו (הריחים נעשו בשביל לטחון, האומן יכול ללכת הריחים עובדים), והבורא יתברך בורא האיברים ונותן להם כוחות וכו', ואילו היינו מעלים על לב הסתלקות השגחתו והנהגתו רגע אחד היה נפסד העולם כולו". וזה כתוב בספר התניא בשלושה דפים בהרחבה, והביא דוגמא יפה מאד, כתוב "ויולך ה' את הים ברוח קדים עזה כל הלילה" (שמות י"ד כ"א). אמר, למה כל הלילה ברוח קדים עזה? שאם לא הייתה הרוח ממשיכה כל הלילה, אלא

ל?... אמר לו הרב: צבע של סוודר? מה זה חשוב? אמר לו: יש ויכוח ביני ובין אשתי, בין הסבתא ובין הסבא, אחד אומר בצבע צהוב והשניה אומרת צבע לבן, מה עושים? מה ההכרעה?... אמר לו: בשביל זה תעיר אותי מהשינה? אמר לו: אני חשבת ששכדור לא ישן, כבודו מלאך, לא ישן לא יום ולא לילה... איזו טפשות, איזו סכלות, איזו בערות. לכן לפעמים טוב לאדם שהטלפון שלו יהיה שקט, אף אחד לא יודע אותו. ואפילו אם יודעים אותו, ינתק אותו מתשע בערב, שלא ישגעו אותו. מה הטיריון הזה? ועל זה מתלונן כאן בעל התניא.

10. יש לי עוד כמה הערות, פעם הדפסתי קצת באור תורה (טבת תשע"ג) והפסקתי. אבל כולם שמורים, ובעזרת ה' ובלי נדר נוציא את כולם. מי שלא רוצה לקבל - שלא יקבל. אנוחם לא מחפשים בני אדם שיקבלו את הדברים. כאשר גילה קופרניקוס שכדור הארץ מסתובב סביב השמש, אם היה מפרסם את זה בחייו היו סוקלים אותו באבנים, כי הוא היה כומר, והיו אומרים לו איך אתה אומר ככה נגד התנ"ך [כביכול]? אז הוא כתב ספר, וראה אותו מודפס כשהוא שוכב על המטה על ערש דוי, ואחרי מאה וחמשים שנה התחילו הדעות שלו להיות נפוצים בעולם. אמרו הוא צודק, כדור הארץ מסתובב. והגאון יעב"ץ גם הוא מצדיק את זה. ויש אחד "חכם בלילה" מביא את דברי הגאון יעב"ץ, ואומר לא, הוא לא התכוון ככה, התכוון אחרת. תגיד מה שתרצה, אנוחם לא שואלים אותך. תהיה איש אמת, "האמת לעולם עומדת" (ע"פ קהלת א' ד'), "האמת תורה דרכה" [יש אומרים] "האמת יורה דרכו" אבל 'אמת' לשון נקבה, וצריכים להתרגל לכתוב "האמת תורה דרכה", וכמו שכותב הרמב"ם (פ"ט מהלכות מעשר שני ה"ב): והאמת כבר ביארנו דרכה. ע"כ.]

כל החותם זוכה!

מעשה באדם אחד שהפך להכניס איכות לביתו. פנה בריצה אל מרוה לצמא והצטרף לחיות מן המנויים. באיתה שעה בשרו לו: זכית. זכית בשי שוה ערך. שכן כל ההוות ומצטרף אל המנויים, מכניס איכות לביתו ואף זוכה בפרס אחד מן העשרה.

כדור מוחץ
ערכת קסמים
טריוויה
מכונת פופקורן
מכונת ברו
ספר מחשבת ישראל
כרטיספר
כרטיספר

חותרים מנוי ללא התחייבות
זוכים באחד מתוך עשרת הפרסים הבאים:

מנוי לשנה חינם
מקפיא
מייבש כביסה
חיגו עכשיו! 09-88-999-88

מכניסים איכות הביתה.

מרוה לצמא

השבועון לבית היחיד

זכות הפרס הקטנה על-פי הגרלה בה לא אחד זוכה במס אזור מתוך הרשימה | מותג פרסים משותף לתי ערוב | זמן שלא היה מנוי מחייב, נבחר לזכות, נבחר לזכות | התחייבות לזכותה בלבד. ט.ל.ת.

אחי, אתנות כבר בחמת?

חייגו <<< 08-6727523

כל תשמישי הקדושה במקום אחד
ספרי תורה • תפילין • מזוזות • מגילות ועוד

לפרטים והזמנות:
053-6652663

מוצה ע"י מוגהים מוסמכים משיבת כסא רהמים

אח שלי, הפסח אתה זוכה!

חייג <<< 08-6727523

לי: "אין כמו רבי חיים מאדאר". הוא היה מחזיק את התלמידים חזק מאד, הם היו מכינים את השיעור יפה, והוא היה בודק אותם, ומחדד אותם, ובוחר אותם. ובזמן החתונה שלי (שהייתה בג'ראב) אמרתי שאני רוצה לראות אותו איך הוא מחנך את התלמידים, איזו משמעת יש לו. וראיתי את המשמעת שלו ולמדתי ממנו הרבה דברים. לפעמים הייתי רוצה לשמוע את השיעור שלו, והוא היה אומר: "למה אתה צריך לשמוע את השיעור שלי? אתה לא צריך", ואני הייתי רוצה לשמוע כדי לראות איך הוא תופס את התלמידים. והוא היה אומר לי: הנה קח את הכיתה שלי ותלמד אותם. והייתי לוקח את הכיתה שלו לאיזו פינה ולומד אתם מה שהם למדו אתמול, והוא היה לוקח כיתה אחרת (והיה אז איזה דבור קשה בספר אלפי יהודה, ואי אפשר היה להבין אותו).¹⁴

מה זה? אתם שוטרים יהודים!?

יז. ורבי חיים מאדאר היה רב ראשי לתונס. הרב שלפניו נפטר (אונסע לצרפת) והחליטו למנות אותו. ובזמנו היהודים היו מפחדים ללכת ברחוב, כי אם ערבי ימצא יהודי יתן לו סטירה.¹⁵ ורבי חיים פעם אחת היה הולך בדרך, ופגש אותו שר המשטרה ושמו "עבד אזין אל-עאבדין" והלך אתו, ושאל אותו למה אתם תמיד מפחדים ללכת בגלוי, ואתם נכנסים בסמטאות ובמבואות, למה אתם עושים את זה? אמר לו אנחנו מפחדים מהערבים. אמר לו שר המשטרה: אין דבר כזה, אני אראה לך מחר שכבר לא תפחדו. תגיד ליהודים שילכו בריש גלי בשווקים וברחובות, ומי שיפגע בהם, תראה מה שנעשה לו. והרב אמר להם: **רבותי, יש פיקוח מטעם הממשלה שאף אחד לא יפגע בכם, לכן תלכו ישר דוקא.** והם הלכו ועברו ליד מכללה של ערבים, ויצאו משם כמה פרחים והתחילו להכות אותם. **היו שם שוטרי חרש ששר המשטרה רמז להם שינתפלו עליהם, לקחו אותם ועגנו אותם. והם התפלאו, מה זה? אתם שוטרים יהודים!?**

14. אלפי יהודה זה ספר של חכם ששמו **רבי יהודה נג'אר**. היה חכם גדול מחכמי תונס לפני 200 שנה, ויש לו הרבה ספרים: חגי יהודה, שמחת יהודה, מועדי ה', ועוד כמה ספרים ששכחתי אותם. ויש לו גם ספר אלפי יהודה על מסכת שבועות. אבל הספר הזה משונה מכל הספרים שלו, כי הוא כותב בו בקיצור נמרץ. יש קיצור שאתה מבין, הגר"א כותב בקיצור אבל אתה חוזר על המלים עד שתיבין. וגם משמרות כהונה כותב בקיצור, אבל קצת יותר מורחב. אבל ספר אלפי יהודה כותב בקיצור גדול, כותב קושיא, וקופץ מקושיא לקושיא, לא מבניין אותו. עד שפעם **רבי ז"ל אמר לי: שרבי בן ציון כהן** (מחבר ספר שיערי ציון, שהיה מומחה לפסח) כשהביאו לו ספר אלפי יהודה אמר מה זה? מה הוא כותב? אם הוא רוצה לטנות, שלא יכתוב. אם הוא כותב בצורה כזאת, מה הרווחתו בזה? משמרות כהונה אני מבין, אבל אלפי יהודה אני לא מבין.

ולא ידענו למה עשה ככה, עד שקבלתי ספר כתב יד של **רבי יוסף הכהן טנוגי**, ששמו "תולדות חכמי תונס" (והוצאתי אותו בסייעתא דשמיא לפני 30 שנה בערך) ושם (עמ' קס"ה) כתב דבר נפלא: אחד מהעשירים בתונס היה עוזר לתלמידי חכמים וכדומה, ויום אחד נאבד לו תכשיטי יקר וחשוב מאד, אמר חבל שנאבד לי דבר כזה, והחליט שאם ימצא את התכשיט יפייס ממנו ספר. ובאמת התכשיט הזה נמצא, ולמשל היה שווה 50 אלף. וחפיש ספר שיעלה לו ככה, וכל הספרים היו גדולים, מה לעשות? אז מצאו את הספר הזה על שבועות, ואמרו לחבר: אתה יכול לקצר אותו שלא יעלה יותר 50 אלף? אמר להם אני קצב, וקיצב אותו. לא ידענו את הסיפור הזה עד שהופיע ספר תולדות חכמי תונס, ושם הוא מספר את הדבר הזה. הדיבורים שלו קשים, והיו מתוכחמים בהם. **אבא ע"ה** היה מתוכחם בילדותו עם **גיסו רבי שלמה מאוז**, ושאלו את **מרן רבי חויתא ע"ה** מה הפירוש הנכון, זה אומר בכה וזה אומר בכה (עיי' בס' מצמיי שיערה הנד"מ עמ' תס"ז). וכל הספר כולו ככה. **ואולי יקום פעם מי שיחבר פירוש על כל הספר, כי אי אפשר להבין אותו. ויותר קשה ממחרש"א, ויותר קשה ממשמרות כהונה. בדרך ליהודי אותו. גבירי תונס היו נותנים בשפע והיו עוזרים לתלמידי חכמים. באותה תקופה היה נפלא. קראתי בשמו של **רבי מאיר גץ ע"ה** (הרב של חבלת), שהוא שמע שבתונס היו עוזרים לשיבת המקובלים בירושלים בתום הרש"ש (רבי שלום שרעבי), והוא היה מברך אותם כל שבת. וכאשר באו הנאצים ימח שמים לימנח בשבת תש"ג (ואולי קצת לפני כן), והיו שם לפחות שנה שלמה. נהרגו אז רק שש מאות יהודים בלבד. והיו אז בתוניסיה מאה וחמשים אלף יהודים. למה מותר רק שש מאות? בגלל הברכה של הרש"ש שהיה מברך אותם כל יום שבת במנחה של שבת, ב"רעוא דרעווי". וגם שש מאות האלה, לא כולם נהרגו ישירות מהפגזים. אלא חלק מהם על ידי פצצות שהפילו ונפלו בתים על תושביהם, וחלק מהם לקחו אותם לעבודות כפיה, ועוד כל מיני דברים. והנה יום אחד שמעו הארורים האלה שאנגליה ואמריקה באים להילחם בהם, ולכן החליטו לגמור את השמדת היהודים חס וחלילה. והם הביאו את כל היהודים למקום גדול, והניחו שם מיכלים של גז, ואמרו אנחנו נתקע את זה וכולם ילכו, ובחשבונם היה שהאנגלים יבואו ביום ראשון, ובשבת כבר יעשו את זה. ואמא מספרת (וגם סבתא הייתה מספרת את זה) שהיה פחד גדול ונורא. והיהודים אמרו נקנה צרכי שבת? למי נקנה צרכי שבת? הרי מחר יהרגו את כולם. אבל אמרו אנחנו נקנה צרכי שבת, וה' הוא הטוב בעינינו יעשה. והאנגלים הפתיעו את הגרמנים והגיעו לביל שבת. גירשו אותם כמו כלבים. ואז חיברו את השיר הנפלא בערבית: "למוס ג'אנה, וטררד אל אלמאן מן בחדאנה". "כמוס" זה כינוי לאנגלים, (כמוס פירושה נגד עין הרע, כי הם לא היו רוצים לקרוא להם בשם, כדי שיערבים לא יספרו לגרמנים), והכוונה שכמוס הגיע אלינו וגירש את האלמן (הגרמנים) מאצלנו. **היה כח באמונה הפשוטה, היהודים שם לא היו תלמידי חכמים וגאונים גדולים. מעט מאד היו כאלה, אבל הייתה להם אמונה פשוטה בלב, והקב"ה אוהב את האמונה הפשוטה.****

15. ואני זוכר בג'ראב בזמן החתונה שלנו, הייתי הולך ברחוב עם רבי חיים מאדאר, ואיזה **ערבי שאלי אותי מה השעה? אמרתי לו לא רוצה להגיד לך מה השעה!** ורבי חיים התפלל: איך יש לכם עוז כזה? איך אתם לא מפחדים? אנחנו לא יכולים לעשות ככה, הם שואלים אותנו שאלות, ואנחנו מסתכלים בשערי עונונים. **אבל הוא לא באמת רצה לדעת מה השעה, הוא התכוון להתחיל לתנו. לכן אמרתי לו "לא רוצה להגיד לך מה השעה", והערבי הזה פחד...**

יאכל קרבן פסח, אלא "בונה בשמים מעלותיו" (עמוס ט' ו'). מה יצא לו מזה? לא אכל פסח. "ונכרתה הנפש ההיא מעמיה" (במדבר ט' י"ג). אבל אם אדם לא יודע כלום, ואכל קרבן פסח, וביקר "אשר קדשנו במצוותיו וצונו לאכול את הפסח" - קיים את המצווה. הקב"ה אוהב מעשה, **לא יתכן לזלזל במעשה ולעסוק רק בכוונה או להתפלל תפלה שלא בזמנה.** ובמשך הזמן למדו החסידים שככה צריך להיות (ויש יוצאים מן הכלל, שלא מתייחסים אליהם).

צריך תמיד לראות את הטוב אחד בשני

יד. **מספר רבי ברוך אפשטיין** (בספר מקור ברוך ח"ג דף תר"ט ע"א) **שאביו נפגש עם הצמח צדק מליובאוויטש** (נכדו של בעל התניא), **והוא אמר לו: בזכות הגר"א אנחנו לומדים תורה, כי כמעט היינו שוכחים ללמוד גמרא ופוסקים, היינו לומדים רק זוהר וקבלה וספרים כאלה. אבל הגר"א עמד חזק שצריכים ללמוד גמרא.** וכי הגר"א לא למד קבלה?! למד הרבה קבלה, יש לו ספרים בקבלה, אבל קודם כל מעשה. זה העיקר. ויותר מזה, רבי חיים מוולאז'ין עשה שלום עם הצמח צדק. הייתה להם פעם הזמנה לבוא לממשלה של רוסיה, כי היא רצתה להכחיד כל זכר בר מינן לתורה, הכל ממש. (והיו משכילים שהיו עוזרים לה, היו אומרים אדרבה, היהודים מסכנים, לא יודעים כלום, טפשים וכו'). אז באו הצמח צדק ורבי חיים מוולאז'ין (ואולי הבן שלו) דברו ביניהם והשלימו, ומאז ועד היום יש אולי ויכוח על "עצמות ומהות", וזה גם כן לא ויכוח. אפשר להסביר ואפשר ליישב. אבל לראות מיליון יהודים בעולם שהם לומדים חסידות ושומרים זה לא דבר פשוט, ומיליון יהודים שמניחים תפלין כל יום זה גם כן לא דבר פשוט. **צריך תמיד לראות את הטוב, לא לראות את הרע. יכול להיות שיצתה איזו טעות, יכול להיות שלא הבינו בדיוק כל אחד מה כוונתו של השני, אבל אנחנו לא מחפשים את הרע. אם נחפש את הרע, לא נוכל לעשות כלום.**¹¹ **צריכים קודם כל להתאחד ולעזור אחד לשני.**

רבי חיים מאדאר זצ"ל

טו. הערב כ' בכסלו זה פטירה של גאון גדול - **רבי חיים מאדאר ע"ה**.¹² הוא נפטר בכ' בכסלו תשס"ה לפני שש עשרה שנה. הוא היה צדיק וירא שמים. פעם **אבא ע"ה** ראה אותו בשוק של תונס (הוא היה גר בג'ראב אבל לפעמים בא לתונס כשאשתו הייתה חולה) שהוא קונה חסה. ואבא אמר לו איך אתה קונה חסה? אמר לו למה לא? אמר לו אבא החסה הזו מלאה תולעים, רק בפסח אנחנו לוקחים אותה, ועל כל עלה ועלה אנחנו בודקים ובודקים ובודקים, ואתה קונה חסה ככה בפשטות בכל השנה? אמר לו טוב, אני לא קונה. ומאז הפסיק לקנות, ולא קנה יותר חסה!¹³

מסר עצמו בלימוד התלמידים

טז. והוא היה מוסר את עצמו בלימוד התלמידים. אני הייתי בתונס אצל **הרב ניסן פינסון ע"ה**, והוא גם כן היה במוסדות של הרב פינסון בג'ראב, **והתלמידים היו אומרים**

11. פעם **האדמו"ר מליובאוויטש ע"ה** אמר צריך שיהיה חוק שגירור יהיה כהלכה. אז באו כמה אדמו"רים, וכל אחד יש לו סיפור משלו. אחד אמר כהלכה אולי פירשו כהלכה של הגב"ץ? אבל וי יש הלכה כזאת בעולם? בג"ץ זה לא הלכה, הוא נגד ההלכה... אחד אמר לא, כהלכה צריך שיהיה כדעת כל האחרונים. ובסופו של דבר לא יצא כלום. משנת תש"ל ועד היום חמשים שנה הסעיקי הזה "על פי ההלכה" לא נכתב. למה? זה חורבן אחר חורבן אחר חורבן. ויש כאלה שאמרו שבביל מה צריכים את זה? הרי הכל הולך על פי הרבנות הראשית. והיום גם את הרבנות הראשית רוצים לקעקע. אם כן איפה אנחנו הולכים? צריך בכל הדומות כל שהיא לחוק את התורה ולחוק האמונה. "על פי ההלכה" זה דבר גרוע! אדרבה, זה דבר טוב מאד. ואחר כך יתפשו בג"ץ תירוצים של שטות. ההלכה האמת פירושה הלכה של הגב"ץ? אין דבר כזה.

12. הוא היה **בן אחות אמו של אבא**. אמא של אבא שמה מרת רחל (בת ורדאנה), והיא הייתה **אחותו של רבי בוגיד סעדון**, ויש לה עוד אחות בשם תיתה (או טיטה) שהיא אמו של רבי חיים מאדאר. והמרחק בגיל בין אבא ובין רבי חיים מאדאר עשרים ואחת שנים. אבא נולד בתרע"ב ורבי חיים מאדאר נולד בתרצ"ג.

13. היה ביניהם ויכוחים בפטירת אשתו, כל מיני סיפורים. אבל ברוך ה' הכל עבר ושכח. "בשכבר הימים הבאים הכל נשכח" (קהלת ב' ט"ז).

פתייל תכלת, מצוות ציצית בשלמות!

הגאון רבי חיים יוסף דוד וייס שליט"א
אב"ד אנטוורפן בעל שו"ת ויען דוד

"בנידון התכלת בזמנינו, דלפי הנראה התכלת הוא אמיתי..."

עדיין מסתפק? הקצב עכשיו וקבל כרז כאלון ספסוד שחמ"א!
קו הגבלה - קו חיה ושיוקים

0799-1000-65

זוכרתם
ראיה - זכרה - ששה

אח שלי, נס שאתה כאן!

שרק פעם היו סיפורים יפים, והיום כבר אין כלום. זה לא נכון, גם היום יש, אם נלך בדרך טובה הקב"ה מראה לנו נסים ונפלאות שלא חלמנו עליהם. הנה הייתה תקופה שהיינו מפחדים, כתבתי בהקדמה של שו"ת איש מצליח (כרך א' מהדו"ק בתולדות חייו עמ' 34): מי יודע אחרי מות בורגיבה מה יעשו להם, כי ככה שמענו בתונס, היו ערבים שאמרו ליהודים אתם לא יודעים איזה חורבן געשה לכם אחרי שבורגיבה ימות. והנה בורגיבה מת, ועבד אזין אל עאבדין הלך, ועדיין יש השגחה - "ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלותם, להפך בריתי אותם כי אני ה' אלוקיהם" (ויקרא כ"ו מ"ד).

מדרש שאינו מדרש

יט. מישהו כתב לי השבוע שיש לו ספר מדרש פליאה, ומביא שם בערך מאה מדרשים נפלאים. ואחד מהם: "שנים שנים באו אל נח אל התיבה, אלא הם ימים שגומרים בהם

אמרו להם השוטרים: אנחנו לא יהודים, אבל אנחנו רוצים שיהיה שקט במדינה, לא יהיה דבר כזה. ורבי חיים מאדאר בירך אותם: "אתה תעלה מעלה מעלה". ובאותה שנה עלתה הדרגה שלו משר המשטרה לשר הפנים, ובא ואמר לרב תודה רבה כבוד הרב. והרב אמר לו זה לא מספיק, אמרתי לך "מעלה מעלה" פעמיים, למה אמרתי לך מעלה מעלה? כי אתה תעלה עוד! ובאותה שנה - לפני סיום השנה - נעשה נשיא המדינה! בורגיבה ירד כי היה כבר מבוגר (בגיל שמונים וחמש)¹⁶. ושמנו אותו נשיא במקומו, והוא היה עושה טוב ליהודים¹⁷.

נסים ונפלאות אינם רק נחלת העבר

יח. ואחרי כמה זמן מתה אשתו של הנשיא (או שגירש אותה), ולקח אשה אחרת טריפוליטנית שהייתה בכלל, (קראו לה לילה "חושך ולא אור" (איכה ג' ב)...). והאשה הזאת הייתה מנסה להכניס את כל האחים שלה למשרות מכובדות, ומאיך שוטרים הולכים ברחוב, ומי

שפוחת דוכן או משהו, היו כועסים עליו: אין לך רשיון, איך אתה עושה את זה?! והיה שם איזה ערבי שהיה שמו מחמוד בועזיזי (ככה אני זוכר), והיה מוכר פירות, ובא איזה שוטר ואמר לו ככה אתה עושה, איפה הרשיון שלך? אמר לו אין לי רשיון. בא השוטר ולקח לו את הדוכן. ואותו מוכר היה סטודנט משכיל, וזו הייתה הפרנסה שלו, אז הוא הצית את עצמו באש והתאבד. ואחר כך נעשה רעש גדול במדינה, אמרו זה התאבד בגלל שהנשיא שלנו טיפש, במקום לחשוב על האוכלוסייה שלו, הוא מביא רק הקרובים לאשתו. לכן אמרו מה אכפת לנו ממנו, והעיפו אותו. וכאשר העיפו אותו היו יכולים לעשות לו משפט, אבל הוא הספיק לברוח, הוא ואשתו הלכו לסעודיה, וחי שם עד סוף ימיו. זוהי ברכה של רבי חיים שהשאירה אותו בחיים. ולמה אני מספר סיפורים כאלה? כדי שלא יחשבו בני אדם

16. וירד בלי שפיות דמים ובלי כלום. אמרו לו אדונינו הנשיא אתה יותר מדאי עיף, אמר להם כן, אני עיף. אמרו לו אולי תמנה את האדם הזה שיהיה נשיא? אמר להם: בשמחה.

17. והיה לו נמר בבית, כנראה כדי לקיים את המצוה של יהודה בן תימא - "הוי עז כנמר"... כלבוקר היהנותן לאוכל.

חייב להיות שתזכו!

בית נאמן

תזכו בברכתו של מרן ראש הישיבה הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

תזכו לניסים ונפלאות בזכותו של הצדיק

תזכו ברכב, תכשיטי יוקרה ועוד אינספור פרסים יקרי ערך

אני רוצה לזכות עוד היום!!!

08-6727523

התקשרו או שלחו הודעה למספר זה בתאריך: www.yhr.org.il · במדרים פלזס

מגרילים בגדול

רכב תכשיטי זהב יוקרתיים משכורת לשנה ועוד עשרות פרסים

גאז שלי, זה הולך להיות גדול!

ההלל" (עיין בעלון מס' 233 אותיות י"ג-ד ועלון מס' 237 אותיות י"א-ב). והוא חשב שהספר הזה, חיבר אותו תנא או אמורא או גאון וקרא לו **מדרש פליאה**, ואולי זה ספר שיצא ישר מריזאל המלאך... אבל הוא לא יודע, שיש מדרשי פליאה שהם בדויים¹⁸, והבאתי את זה בהקדמה לספר זרע יעקב של הרב צבאן ע"ה. הרב חיד"א מביא בשם הגדולים ח"ב (בערך דרשות הר"ן), שהיו בודים מדרשים והולכים לרב ומבקשים ממנו: הרב, תפרש לנו את זה¹⁹. והמדרש הזה "שנים שנים באו אל נחג"ל כל נמצא במדרש, אלא המציא אותו רבי שמשון מאוסטרופולי ופירש אותו יפה מאד. זה הכל.

תפלת ערבית ושיעורים בלילי החנוכה

כב. דבר שני, לא כדאי לעשות שיעורים בלילות חנוכה [בזמן ההדלקה]. אפשר למסור שיעורים [אחרי ההדלקה] בטלפון כמו שהיה בזמן הקורונה (וגם עכשיו יש קורונה...), ימסור בטלפון וישמעו את השיעורים האלה. ואפשר גם למסור שיעור ברבע שעה בין מנחה לערבית, דהיינו ידליקו נרות (ככה המנהג תמיד בין מנחה לערבית), ואחר כך יאמרו כמה הלכות ויתחילו מיד ערבית. **כי ערבית יש בה קריאת שמע דאורייתא ולכן היא קודמת לחנוכה.**

הדלקה אחר כל הברכות, "הנרות הללו" אחר נר אחד

כג. ועוד דבר, שצריך להיזהר ולהדליק את הנרות אחרי שאתה מברך את כל שלוש הברכות: להדליק נר חנוכה, שעשה נסים, ושהחיינו בלילה הראשון. ולא להדליק מיד אחרי ברכת להדליק. אמנם יש מנהג כזה אצל כמה מקובלים, אבל הבן איש חי מקובל יותר מהם²³, ואם הוא כותב "עיין בש"א פרשת וישב הלכות חנוכה" להדליק אחרי שלוש ברכות, ככה נעשה. ולעומת זאת יש כאלה שעושים הפוך לצד השני, לא אומרים "הנרות הללו" עד שמדליקים את כל הנרות. אבל זה לא נכון, אלא לאחר הדלקת הנר הראשון יתחילו לומר. ואם תאמר הרי אומרים "הנרות הללו" בלשון רבים ומיעוט רבים שנים? אם כן בלילה הראשון מה תאמר? הנרות הללו על השמש? השמש לא היה ולא נברא, ורק נתחדש בדורות האחרונים. **לכן אומרים "הנרות הללו" מיד אחרי הנר הראשון, והכוונה הנרות הללו - "אנחנו" בכל תפוצות ישראל - מדליקים.**

רמז למנהג ההדלקה גם בבוקר

כד. יש מנהג שמדליקים נרות חנוכה [בבית הכנסת] גם בבוקר (בה מצרים דף נ' סוע"ב), ומצאתי לזה רמז יפה בתורה: "ובהעלות אהרן את הנרות בין הערביים יקטירנה (שמות ל"ח), "בבוקר בבוקר בהיטיבו את הנרות יקטירנה" (שם ד). "בהיטיבו" עולה בדיוק 44 שזה כמניין נרות חנוכה כולל השמש. ו"בהיטיבו את הנרות" זה בבוקר, ואחר כך: "ובהעלות אהרן את הנרות בין הערביים". ולמה עושים את זה? יש דעת הרמב"ם (פ"ג מהלכות תמידיו ומוספיו ה"ג) ודעת הזוהר (פרשת אמור דף פ"ח ע"ב) שהכהן מדליק את הנרות גם בלילה וגם ביום, וזה דבר שקשה להבין אותו. הרב ואזנר ע"ה כותב (ש"ת שבט הלי ח"א ס"י קצ"ח) שהכהן לא היה מדליק ממש, אלא אם היה רואה בבוקר שאחד הנרות לא דולק טוב, הוא ייטיב אותו. (ולכן זה נקרא "הטבת שתי נרות" (יומא דף ל"ג ע"א), ולא "הדלקת שתי נרות").

"הקטנים עם הגדולים"

כה. אפשר לתת לקטנים להדליק את הנרות שאינם חובה, ורק נר אחד הוא חובה. יש אנשים שמחפשים חידושים (אומרים מה נעשה? אין לנו שום חידוש...) וכתבו שהיום אחרי שכולם מדליקים בכל לילה [כפי מספר הימים] הכל נעשה חובה, ולכן לא לתת לקטנים להדליק אלא רק את השמש. אבל זה לא ככה, אלא הדין הוא שרק הראשון הוא חובה והשאר הידור והידור דהידור. (ועיין בחזון עובדיה חנוכה עמוד כא). **הרב משה לוי ע"ה**, כאשר הילדים שלו יבדלו לחיים היו רוצים להדליק בעצמם (וכי הם לא שוים!...) היה נותן להם. אבל אחר כך אם משהו יעבור ויראה את המרפסת שלו יגיד זה אשכנזי, או שהרב משה לוי "השתכנז"... לכן אנחנו צריכים לשמור על מנהג אבותינו. הרמב"ם כתב (פ"ד מהלכות חנוכה ה"ג) שמנהג פשוט בספרד שאפילו משפחה גדולה, מדליקים רק חנוכה אחד - "נר איש וביתו" (שבת דף כ"א ע"ב). **ואם הילדים מקנאים ורוצים להדליק - שידליקו בתוך הבית, ואילו על המרפסת ידליקו נרות רק לפי מספר הלילות.** ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

מי שברך אבותינו הקדושים, הוא יברך את יידינו היקר הרב הגאון רבי דוד יוסף בן מרגלית, ה' ישלח לו רפואה שלמה ובריאות איתנה, לאורך ימים ושנות חיים אמן כן יהי רצון.

מי שברך אבותינו הקדושים הוא יברך את כל השומעים, ואת כל הרואים בלויין, ואת כל הקוראים אחר כך בעלון בית נאמן, ה' יתן להם כל טוב, בריאות איתנה והצלחה רבה, אושר ועושר וכל טוב לאורך ימים ושנות חיים, אמן כן יהי רצון.

²³ הבן איש חי היה מקובל גדול. לסבא ע"ה היה בבית ספר כוונות "אור הלנה", שחיבר אותו רבי חיים שאול דויק הכהן, (התחם "השדה", שהיה מקובל מפורסם בירושלים), ואחרי פטירתו של רבנו יוסף חיים כתב, שהגאון רבנו יוסף חיים עשה כמה תיקונים לבעלי עבירות "בחכמתו הנפלאה". וסבא היה חוזר בהתפעלות על הביטוי הזה: "בחכמתו הנפלאה". זה אומר שהוא ידע שהתיקונים שלו בסדר ופועלים את פעולתם.

מכבה ואין זקוק לה

כ. נאמר משהו על הלכות חנוכה. קודם כל, יש כאלה שהולכים למסיבות חנוכה ומשאירים את הילדים בבית, ואחר כך הם משחקים בנרות, ורחמנא ליצלן קורה מה שקורה. אסור לעשות את זה! **מסיבות - רק אחרי חצי שעה שהדליקו נרות חנוכה בבית, ואז יכבו את נרות חנוכה** (שהרי מותר לכבות אחרי חצי שעה), וילכו כל אחד להיכן שרוצה. או שיקחו את הילדים אתם, והכי טוב לכבות את הנרות. לפני שנתיים או שלוש היה דבר כזה באמריקה, ומשפחה שלמה הלכה²⁰, ה' ירחם. בדרך כלל דבר כזה בא מחוסר דעת, לכן צריך להיזהר.

זמן הדלקה בצאת הכוכבים

כא. צריך לברך להדליק נרות דוקא לאחר צאת הכוכבים (שזה עשרים דקות אחרי השקיעה) ולא להתחכם ולהתפלפל ולבלבל את המת. בואו נאמר שכוונת הרמב"ם (פ"ד מהלכות חנוכה ה"ה) ומרן (ס' תרע"ב ס"א) לברך בשקיעה, בימינו חוזרים מבית הכנסת אחרי תפלת ערבית (ולפני ערבית מדליקים בבית הכנסת, ככה הדין) ומדליקים. מה תאמר שעבר הזמן? לא עבר הזמן ולא יעבור. למה? **משום שכל הטעם שקבעו בזמנו רק חצי שעה, כי לאחר מכן כלתה רגל מן השוק. אבל היום וכי כלתה הרגל לאחר חצי שעה? בימינו לעולם לא תכלה הרגל²¹.** לכן אין צורך לעשות בחיפזון. הרב דבליצקי ע"ה כתב פעם באור תורה (שנה ח', כסלו תשל"ו עמ' ר"כח) **שלא להיכנס לחץ במוצאי שבת של חנוכה, כי יש כאלה שמחכים לזמן רבינו תם, ומזרזים את כולם - מהר מהר מהר, אבל זה לא נכון, כי שום דבר לא טוב לעשות מהר.** יש ביטוי אצל הערבים - "החיפזון בא מהשטן", ולכן אל תעשה שום דבר בחיפזון, אלא תעשה הכל בישוב הדעת²². **יש לך זמן כל הלילה, כי הרגל לא נפסקת. וא"כ אפילו אם אתה חושב שאחרי הזמן הזה אסור לברך כמו הרמב"ם, הוא עצמו מודה**

¹⁸ אנשים תמימים. לא יודעים בין מינים לשמאלם. לא יודעים מאומה. איך אמר מהרש"ל על חכם גדול בימינו (מובא בחות יאיר בסימן קצ"ב אות ע')? "כל אשר מוצא כתוב אמר אני מאמין". פעם אמרתי שהמלה "ופגמת" בפיוט "לך אלי תשוקתי" היא מאוחרת, וזה מוכיח שלא כתב את הפיוט הזה לא רבי יהודה הלוי ולא האבן עזרא, כי אין פעם לא השתמשו אז במלה הזאת. ושלא לי מישוה: אתה רוצה להגיד לנו שהמלה "ופגמת" שבידי היא מאוחרת? ממש "פלא פלאים", איך אני יכול לומר דבר כזה?... כן, מלת פגמו היא מאוחרת. ובספרים הקדמונים (כמו תפלת החדש) לא כתוב מלת "פגמנו" אלא כתבו רק "פשענו". "פגמנו" נוספה על פי הקבלה כדי לעשות אותיות כפולות באותיות מנצפ"ו, שכל אות כזו תהיה כפולה. אם אתה לא יודע דבר כזה אל תקשה, "סייג לחכמה שתיקה" (אבות פ"ג ר' משנה יז').

¹⁹ והיה את רבי אברהם יצחקי שאמר לו משהו תפרש לי את המדרש הזה, והוא אמר לו: מה השאלה? תמשך את המדרש ותבין... ובאמת אין המשך למדרש, כי הוא בדה אותו מלכו. ואמנם יש מדרשים כאלה שקל לפרש אותם, כמו המדרש שאומרים: **"לא נתקרה דעתו של דוד עד שהגיע לפרק בתולה נשאת"**. והפשט פשוט מאד, בפרק בתולה נשאת (דף ט"ו ע"א) יש הסבר למה התייז את בת שבע לדוד. וזה מה שאומר המדרש, לא נתקרה דעתו של דוד עד שהגיע לפרק הזה. כי שם ראה תירוץ שהרגיע אותו. אבל יש מקומות שאין בהם שום הסבר. ויש מקומות שבעלי מדרש פליאה לוקחים קטע מדרש וחותכים אותו, כמו: **"אין לך אדם שאין יסורים באים עליו, אשרי מי שבאים עליו יסורים"**. בהתחלה אמרת שאין אדם בלי יסורים. ואם אין אדם בלי יסורים, איך מה זה אשרי מי שישוורים באים עליו? הרי כולם מקבלים יסורים! אבל זה מובא בבראשית רבה (פרשה צ"ב פ"א פ"א) ושם כתוב ככה: **"אשרי אדם שישוורים באים עליו מן התורה שנאמר: אשרי הגבר אשר תישרנו ית ומוותרתך תלמדנו"** (תהלים צ"ד י"ב). כלומר למרות היסורים הוא עוסק בתורה. זו כוונת המדרש. (הבאתי את זה בהקדמה לספר זרע יעקב, רוב ההקדמה שם נערכה על ידי). ומי שרוצה לעשות חידות, הוא חותך את המדרש לחצי, וא"כ יש כאן קושיא עצומה, מה נעשה?! כמו שפעם ראיתי ספר שיש בו הערות על איזה מדרש (איני זוכר איזה, אולי פרקי דרבי אליעזר), "פירוש קטן ומספיק", וכתוב שם שבעלי המדרשים לקחו חצי מאמר, ועשו בזה חסד עם החושקים למדרש פליאה... כי בלי מדרש פליאה איך אפשר לחיות?... אבל אפשר לחיות בלי מדרש פליאה. יש ספר "אוצר המדרשים" של יהודה אייזנשטיין שמביא שם הרבה מדרשים, וכתוב שם על כל מדרש, זה נדפס כאן, זה מקורו מכאן, וזה מכתב יד, ויש כל מיני מדרשים מזויפים.

²⁰ אי אפשר להאמין. הלכתי לנחם אותם כאן בארץ, כשהביאו את הגופות לכאן, ואי אפשר לדבר, כי הכאב הוא נורא ואיום.

²¹ על תל אביב אומרים: "עיר ללא הפסקה", ע"ה ראשי תיבות: עיר ללא הפסקה...

²² ואם תראה בן אדם מחפש אותך בלחץ, תלך לישון... תאמר לו: אל תעשה ככה. לא עושים שום דבר בחיפזון. ומצאתי את הפתגם הזה של הערבים אצל רש"י על איוב (ה' י"ג) **"כל עצה העושה במהירות היא סכלות"**.

כזה חיבור עוד לא היה!

ילדי גאלה

בית נאמן לילדים

מתוך שיעוריו של רבנו מן ראש הישיבה שליט"א
לע"נ גאולה בת הרבנית אסתר מאזוז ע"ה

עורך הרח"ב ר'
שמאל עידאן שליט"א

גליון
192

למען תספור

קאתים וחקשים תרואים

אבות בפרק א' וזוגות, "שמיעה ואבטליון קבלו מהם", "הלל ושמיאי קבלו מהם", זה נקרא 'תקופת הזוגות'. אחר כך תקופת התנאים, אחר כך תקופת האמוראים, זה שלוש תקופות. והתלמוד נחתם בשנת ארבעת אלפים רנ"ט, אחר כך באו רבנן סבוראי, ומה עשו רבנן סבוראי? יש אומרים שכל מקום שכתוב בגמרא "מסתברא" או "הכי מסתברא", זו הוספה שהוסיפו רבנן סבוראי. ויש אומרים שבזמנם קבעו כל חסרות ויתרות שבתורה, וחברו את 'ספר המסרה', ששם מפרט כל החסרות והיתרות (ולמה עשו זאת? כיון שבזמן התלמוד לא היה ברור בספר תורה מה החסרות והיתרות, הנקרא (קידושין דף ל' ע"א) אומרת במפרט: "בחסרות ויתרות לא בקיאין [=איננו בקיאים]"). שם מרו על התורה ככתב עיון, הרמב"ם כותב באגרת תימן שאפלו בין קבוץ לקבוץ חסויו אין הבדל, כלומר, לא רק באותיות, אלא גם בנקודו אין הבדל, מה שכתוב כאן כתוב כאן. מי קבע את זה שלא יהיו שוניים? ורבנן סבוראי. וזמנם נמשך תשעים שנה משנת רנ"ט עד שנת שמ"ט, אחריהם נגמר התלמוד. ומשנת שמ"ט עד שנת תשצ"ח - שנת פטירת רב האי גאון, זו תקופת הגאונים. אחרי הגאונים הגיעו הראשונים, מרש"י וכו' ועוד ראשונים עד גרוש ספרד. אחר כך באו האחרונים, אלה שבע תקופות. וכל שבע תקופות אלה התורה נשתמרה בטוהרה, כל אלה שבאו לשנות להחליף ולזייף את התורה כלם הלכו, יצאו החוצה. אם כן יש לנו שבע תקופות, וכנגדם שבעת ימי תורה אחרי היום הראשון שהוא לזכר הנצחון, יש לנו כפ' שמונה טהור לרזו שבתורה תשאיר בטוהרה. (גליון 42 אותיות י"א - י"ג).

מרו הבית יוסף (אורח חיים סימן תר"ע) שואל, הרי כפ' השמן שמצאו החשמונאים בבית המקדש היה שמן שהספיק ליום אחד, אם כן יום אחד אינו נס, אז מדוע עושים חנכה שמונה ימים? ותירץ כמה תרואים, ועל התרואים יש קושיות. והפרי חדש (שם) תירץ תרואה הכי פשוט ונפלא, שאות היום הראשון עשו זכר לנצחון, הנצחון לא מגיע לו יום של שמחה?! ושאר שבעת הימים בגלל נס 'פ' השמן'. יש ספר שיש בו מאתיים וחמשים תרואים על קשית מרו הבית יוסף (פגימטרא: גר')! - התרואים של מרו, אחד של 'פרי חדש', אחד של 'טורי זהב' [הט"ו], ואחר כך כל המרבה להוסיף הרי זה משבח. אני הוספתי עוד תרואה אחת, אמרת שאם היינו עושים רק שבעה ימים, אזי במשך הדורות היו באים אנשים ומכחישים: "מי אמר שהיה נס?" ואם תשאל אותם: "אם כן למה עושים שבעה ימים?" יאמרו לך כי זה כמו המנוחה של בית המקדש! זה הכל! לכן עושים שמונה לומר לך: "אתה יודע, יש כאן סבה מיוחדת, שהרי המנוחה היה בה רק שבעה ימים". יש פה שאלה, מה כל כך חשוב בנס הזה של 'פ' השמן' עד כדי כך שאנחנו ממשיכים בו דורות על גבי דורות, ומדליקים חנכה בשמחה רבה עד היום הזה, וכמו שכתב הרמב"ם (פרק ד מהלכות מגילה וחנוכה הלכה ב'): "מצות נר חנכה מצוה חביבה היא עד מאד" מה כל כך מיוחד? אני חושב שזה לא רק הענין של 'פ' השמן', אלא זה שהתורה נשתמרה בטוהרה כמו 'פ' שמונה טהור'. יש לנו שבע תקופות: תקופת החשמונאים היתה 'תקופת הזוגות', כמו שרואים בפרקי

הלכה נאמנה

כתוב זמן 'פ' המנוחה", וזה יספיק לתפלת מנוחה, ומיד אחרי זה מגיע ה"פ'לג" ומדליקים חנכה בבית הכנסת. ויש מנהג אחר, שמתפללים מנוחה גדולה או בכל שעה שירצה, ולפני שיבואו הקהל שוב לבית הכנסת, הגבאי מדליק את הנרות של החנכה. אבל אין אתה מדליק אותם בלי עשירה? הרי אין אף אחד שם. אלא שהוא סומך שאחרי זה יבואו עשרה אנשים (עיי' חזון עובדיה-חנוכה עמ' נ"ב). וכתבו הפוסקים שאפלו אם לא כלם גברים אלא גם נשים מצטרפים לזה, כי האשה חייבת בהדלקה (עיי' חזו"ע שם). אבל לא כדאי לעשות את זה, ועדיף לעשות כמו שאמרתי, שיתפללו סמוך לפלג המנוחה ובפ'לג ידליקו חנכה בבית הכנסת, ואז הולכים הביתה ומדליקים שם, ושוב מגיעים לתפלת ערבית. (גליון 190 אות ט').

סעדה מפסקת שלוקחת זמן (עי' ש"ע או"ח סי' תר"ז ס"א), ולכן עושים מנוחה גדולה. אבל בערב שבת חנכה יש דרך פשוטה מאד, להתפלל לכתחלה מנוחה קטנה [ששתים וחצי לפני השקיעה], כמו שכתבו הרמב"ם (פ"ג מהלכות תפלה ה"ג) ומרו (בשלחו ערוך סימן רל"ג ס"א). אמנם יש אומרים שאפשר להתפלל לכתחלה מנוחה גדולה, ובכל הישבות עושים ככה. אבל אנחנו נוהגים פדעת הרמב"ם ומרו, ומתפללים לכתחלה דוקא מנוחה קטנה, אבל צריך להדליק את החנכה לא לפני פלג המנוחה (מה זה 'פלג המנוחה'? תחלק את הזמן של מנוחה קטנה והשקיעה לשנים). ואם יתפללו בתחלת זמן מנוחה קטנה, אחר כך ימתינו חצי שעה ויתור בבית הכנסת כדי להדליק שם הנרות, לכן נעשה מנוחה בערב שבת עשרים דקות לפני פלג המנוחה (ובלחות שלגנו

בגרבא היו נוהגים ארבע פעמים בשנה להתפלל מנוחה גדולה [מחצי שעה אחר חצות]: פעם אחת בפניו, מתפללים מנוחה גדולה, כי אחר כך עושים 'סעדת מרדכי', ונרדמים עד הערב. פעם שניה בערב פסח, שהולכים ללוש ולאפופות את המצות, כי מצאת מצוה זמנה [לכתחלה] בערב פסח זכר לקרבן פסח, ולכן מתפללים מנוחה גדולה שלא יכנסו ללחץ, כי אם אדם חוזר מהמצות מאחר (אולי באשקלון או במקום אחר), לא יהיה לו זמן להתרחץ ולהתלבש וכדומה, לכן עושים מנוחה גדולה שאדם יהיה רגוע. ופעם שלישית בערב שבת חנכה, כי הזמן מצומצם (עי' בא"ח ש"א פרשת וישב הלכות חנוכה אות כ'), ולכן מתפללים בערב שבת מנוחה גדולה. ופעם רביעית בערב יום פנוי, שצריכים לעשות

חיבה

אחרי הנר אומר הנרות

תשובה לחידה נמצאת בעלון הנוכחי: תשובות ניתן לענות בקו בית נאמן 079-9270505 שעות 21 (חובה לציין שם ומכתוב בצורה ברורה!) נא לשלוח התשובות עד יום ראשון בערב

פרקנות מלכות קורא: מתוך החידה: נולדו לו 12 והוא אב ל-14. יעקב אבינו (סאפרי ומנשה חסידים בניני) הוזכרה משפחת אוחיון - בני ברק

מתוך התמונה: הבן גדול ובנו שישאל יומן י"ל הרב ראו וראו? חגיגה היה משה. חזקיהו בעל-ז'נים ועוזי-ד'ן מליכים. לוציביא את כלום משהו. וכל תולדותיו יודע לו שיהי מקיבו בתוכת הרים למוטו ונאון הקדוה' שיתע סביב וכל וכו' והי' ש' לשער טולדו לו אוחיון ש' הר"י כ' סה"ר' בסי' רל נמשך סגרת הר"ן אוחיון' יחיד (יחיד תמיי' הוואנים) ספר מוסט טוב' הוזכרה: משפחת אוחיון - בני ברק

שהנבואה תמשך ב' ישראל אלף שנה בלבד. אבל בתחלת בית שני היו שלשה נביאים, חגי זכריה ומלאכי. ולכן הנבואה בפעם הראשונה בתורה נקראת "מחזה", כמו שכתוב: "אחר הדברים האלה היה דבר ה' אל אברם במחזה לאמר" (בראשית ט"ו א'), מחזה ראשי תבות מלאכי חגי זכריה. היום אין לנו נבואה, אלא רק רוח הקדש, וכילוי האי והלואי. ויש עוד פרוש במלה הזאת, שכתוב בגמרא (מגילה י"ד ע"א) ארבעים ושמונה נביאים ושבע נביאות עמדו לישראל, וזה "מחזה", מ"ח נביאים וז' נביאות. "ונביאים מסרוה לאנשי כנסת הגדולה". אנשי כנסת הגדולה היו מאה ועשרים איש, ושמועון הצדיק היה "משירי אנשי כנסת הגדולה", בסוף של אנשי כנסת הגדולה. ומהם היו שלשת הנביאים חגי זכריה ומלאכי. (גליון 108 אותיות כ"ג וכ"ד והערה 19).

ידע תדע

במשנה אבות (פרק א') משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע, ויהושע לזקנים וזקנים לנביאים. זמנם של הנביאים נמשך עד סוף חרבן בית ראשון. רבי יהודה הלוי אומר שהנבואה נמשכה אלף שנה בישראל, כי מזמן מתן תורה עד שפסקה הנבואה עברו אלף שנה (ע"ג בספר הפתורי מאמר א' סוף סימן פ"ז). וככה כתב גם בפייט שלו (ואומרים אותו בסליחות של ג'רבא): "משך שכינה אלף שנים נמשך". ולפני כמה שנים מצאתי פסוק לזה: "לכן לילה לכם מחוון וחשכה לכם מקסם, ובאה השמש על הנביאים וקדר עליהם היום" (מכילת ג'ו), כלומר השמש תשקע על הנביאים והיום יחשיך עליהם, איזה יום? הפנה ליום של הקדוש ברוך הוא שהוא אלף שנה, "כי אלף שנים בעיניו כיום אתמול כי יעבר" (תהלים צ"ד). ואם כן מיקה הנביא שחי עוד מזמן בית ראשון אומר

אח שלי, חייבים אותך פה!

אני רוצה לזכות בגדול»»
08-6727523
 התקשרו או שלחו הודעה למספר זה
 באתר <a href="http://www.yhr.org.il">www.yhr.org.il · במדיום פלוס

רוכשים כרטיס הגרלה כמנין כת"ר
 וזוכים להינצל מכל נגע ומחלה

מגרילים בגדול

רכב תכשיטי זהב יוקרתיים • משכורת לשנה • ועוד עשרות פרסים